

A Szegedi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a Bf.II.355/2022. számú ügyben Szegeden, 2023. január 19. napján tartott fellebbezési nyilvános ülés alapján meghozta a 10. sorszámu

í t é l e t e t:

A költségvetési csalás büntette és más bűncselekmények miatt Terhelt1 ÉS TÁRSAI ellen indított büntetőügyben a *Szolnoki Törvényszék* 2022. január 6. napján kihirdetett 3.B.734/2019/98. számú ítéletének Terhelt1 I. rendű és Terhelt2 III. rendű vádlottakra vonatkozó részét

megváltoztatja:

Terhelt1 I. rendű vádlott közbizalom elleni bűncselekményét *felbujtóként*, folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználása vétségének (Btk. 345. §) *minősíti*.

Az I. rendű vádlott szabadságvesztését 2 (*kettő*) évre *enyhíti*, a közügyektől eltiltásra ítéletét *mellőzi*.

Az I. rendű vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés végrehajtását 5 (*öt*) év *próbaidőre felfüggeszti*.

A szabadságvesztés végrehajtása felfüggesztésének próbaidejére az I. rendű vádlott *pártfogó felügyeletét rendeli el*.

Terhelt2 III. rendű vádlott közbizalom elleni bűncselekményét folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználása vétségének (Btk. 345. §) *minősíti*.

Egyebekben az elsőfokú ítélet Terhelt1 I. rendű és Terhelt2 III. rendű vádlottakra vonatkozó részét *helybenhagyja* azzal, hogy Terhelt1 I. rendű vádlott anyja neve helyesen: név, lakóhelyének címe helyesen: cím, az értesítési címére történő utalást *mellőzi*, személyazonosító igazolványának száma: szám.

A III. r. vádlott nevének írásmódja helyesen: Terhelt2, anyja neve: név, lakóhelyének címe helyesen: cím., a tartózkodási helyre és az értesítési címre történő utalást mellőzi.

A másodfokú eljárás során felmerült 36.080 (harminchatezer – nyolcvan) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] A Szolnoki Törvényszék Terhelt1 I. r. vádlottat költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont 3. fordulat, (5) bekezdés b) pont 2. fordulat] és folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége (Btk. 345. §) miatt halmazati büntetésül 3 év szabadságvesztésre, 3 év közügyektől eltiltásra és 5 év gazdasági társaság vezető tisztségviselője foglalkozástól eltiltásra ítélte azzal, hogy a szabadságvesztés végrehajtási fokozata börtön, amelyből az I. r. vádlott legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

[2] Terhelt2 III. r. vádlottat bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont 3. fordulat, (5) bekezdés b) pont 2. fordulat] és bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége (Btk. 345. §) miatt halmazati büntetésül 2 év szabadságvesztésre, 4 év könyvelői foglalkozástól eltiltásra ítélte azzal, hogy a szabadságvesztés végrehajtási fokozata börtön. A szabadságvesztés végrehajtását 5 évi próbaidőre felfüggesztette és megállapította, hogy a III. r. vádlott a szabadságvesztés büntetésből, annak elrendelése esetén legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

[3] Kötelezte az I. r. vádlottat 215.187.-Ft bűnügyi költség önálló, míg az I., II. és III. r. vádlottakat egyetemlegesen 523.165.-Ft megfizetésére. Megállapította, hogy 86.400.-Ft bűnügyi költség az állam terhén marad.

[4] A törvényszék ítélete terhelt II. r. vádlott vonatkozásában elsőfokon jogerőre emelkedett.

[5] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen fellebbezést jelentett be az ügyészség Terhelt1 I. r. vádlott terhére súlyosítás, illetve a váddal egyező minősítés érdekében, valamint Terhelt2 III. r. vádlott terhére súlyosítás érdekében, a váddal egyező minősítés megállapítása iránt, a szabadságvesztés próbaidőre történő felfüggesztésének mellőzése és a III. r. vádlott közügyektől eltiltásra is ítéltése érdekében.

[6] Terhelt1 I. r. vádlott védője elsődlegesen megalapozatlanság miatti hatályon kívül helyezés, másodlagosan felmentés, míg harmadlagosan enyhítés érdekében, valamint az eljárás teljes ideje alatt felmerült kirendelt védői díjak állam általi viselése érdekében jelentett be fellebbezést.

[7] Terhelt2 III. r. vádlott felmentés érdekében fellebbezett, míg védője felmentés érdekében fellebbezett arra hivatkozással, hogy a III. r. vádlott cselekménye nem bűncselekmény.

[8] A fellebbviteli főügyészség átiratában a védelmi fellebbezéseket nem tartotta alaposnak. Észrevételezte, hogy az elsőfokú bíróság tévesen utalt arra, hogy az ítéletnek a vádlottak személyi körülményeit megállapító része is a tényállás része, továbbá indítványozta a tényállás több ponton történő kiegészítését, illetőleg helyesbítését.

[9] A fellebbviteli főügyészség álláspontja szerint Terhelt2 III. r. vádlott mint könyvelő tudomással bírt arról, hogy az általa készített és benyújtott bevallás valótlan. Ebből fakadóan álláspontja szerint a III. r. vádlott önálló tette a költségvetési csalás büntettének, míg a cég ügyvezetőjeként Terhelt1 felbujtóként követte el a költségvetési csalás büntettét.

[10] A fellebbviteli főügyészség álláspontja szerint a jogi indokolás kiegészítésre szorul, a keretjogszabályt kitöltő jogszabályi rendelkezések ugyanis álláspontja szerint hiányosan kerültek az ítéletben feltüntetésre. Utalt arra is, hogy az elsőfokú bíróság bár helyesen járt el, amikor az 1/1999. BJE értelmében vizsgálta, hogy a büntetőjogi védelem továbbra is fennáll-e, azonban az e körben kifejtettek is kiegészítésre szorúlnak a jelenleg hatályos keretjogszabályt kitöltő rendelkezésekkel.

[11] Utalt arra is a fellebbviteli főügyészség, hogy az elsőfokú bíróság bár helyesen állapította meg a költségvetési csalás büntettével halmazatban a hamis magánokirat felhasználásának vétségét, azonban ezzel kapcsolatban a jogi indokolás kiegészítésre szorul. A büntetés kiszabásával kapcsolatban további súlyosító körülményként indítványozta figyelembe venni Terhelt1 I. r. vádlott vonatkozásában, hogy a terhére rótt cselekményeket felbujtóként követte el, illetve mind az I., mind a III. r. vádlott vonatkozásában a kitartó elkövetést. Utalt arra is, hogy az elsőfokú bíróság bár Terhelt2 III. r. vádlottal szemben végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztés büntetést szabott ki, elmulasztotta a 8/2015. (IV. 17.) AB határozatnak megfelelően annak vizsgálatát, hogy a III. r. vádlott érdemes-e az előzetes mentesítésre. Ezzel összefüggésben kifejtette, hogy álláspontja szerint a III. r. vádlott a vád tárgyává tett cselekmények jellegére tekintettel nem érdemes az előzetes mentesítésre. Összességében az elsőfokú ítélet megváltoztatását indítványozta akként, hogy a másodfokú bíróság Terhelt1 I. r. vádlott költségvetést károsító cselekményét felbujtóként elkövetett költségvetési csalás büntettének [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont 3. fordulat, (5) bekezdés b) pont 2. fordulat], a közbizalom elleni cselekményét felbujtóként, folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának (Btk. 345. §), Terhelt2 III. r. vádlott költségvetést károsító cselekményét költségvetési csalás büntettének [Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont 3. fordulat, (5) bekezdés b) pont 2. fordulat], közbizalom elleni cselekményét folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának (Btk. 345. §) minősítse. Az I. r. vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztést súlyosítsa, a III. r. vádlott vonatkozásában a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztését mellőzze és a III. r. vádlottat közügyektől eltiltásra is ítélje, egyebekben pedig az elsőfokú ítélet egyéb rendelkezéseit hagyja helyben azzal, hogy a III. r. vádlott személyes adatait pontosítsa, továbbá az I. és III. r. vádlott terhére megállapított közbizalom elleni bűncselekmény megnevezését helyesbítse.

[12] Terhelt1 I. r. vádlott védője fellebbezésének indokolásában kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság tényállásában olyan tényeket állapított meg, amelyekre vonatkozóan nincs bizonyíték és a vádlottakra kedvező bizonyítékokat nem vette figyelembe. Utalt arra, hogy az eljárás tárgyát képező számlák nem fiktívek, hiszen a cég a munkákat vagy saját embereivel, vagy alvállalkozók igénybevételével elvégezte. Álláspontja szerint Terhelt1 I. r. vádlott nem keltette annak látszatát, hogy a munkákat alvállalkozók végezték el, hanem ténylegesen ez így is történt. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság terhelt II. r. vádlott és tanú1 tanúk vallomását

fogadta el. Hivatkozott arra is, hogy név olyan aláírást is tagadott, amelyre nézve az írásszakértő megállapítást tett, így téves volt vallomásának elfogadása.

[13] Terhelt1 I. r. vádlott védője sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság annak ellenére állapította meg tényállásában azt, hogy Terhelt1 I. r. vádlott a vádirat szerint cégalapításra bírt rá különböző személyeket, hogy nem hallgatta ki ezzel összefüggésben a cégalapítást végző ügyvédet. Álláspontja szerint az ítélet a logika szabályait is sérti, hiszen amennyiben valóban ismeretlen személy állított ki fiktív számlákat, úgy annak megállapítására sincs alap, hogy ez az I. r. vádlott kérésére történt.

[14] Terhelt1 I. r. vádlott védője a másodfokú eljárás során több iratot is csatolt részben Terhelt1 I. r. vádlott betegségei tekintetében, részben pedig arra vonatkozóan, hogy az I. r. vádlott a speciális nevelési igényű gyermekét egyedül neveli.

[15] Terhelt2 III. r. vádlott védője fellebbezésének indokolásában hivatkozott arra, hogy a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján nem nyert bizonyítást, hogy a III. r. vádlott tudomással bírt az általa elkészített bevallások valótlanágáról. Aggályosnak tartotta, hogy az elsőfokú bíróság terhelt II. r. vádlott vallomását fogadta el annak ellenére, hogy a II. r. vádlott teljesen más tartalmú nyilatkozatokat tett a NAV által végzett ellenőrzések során több esetben is és ezekkel összefüggésben utóbb úgy nyilatkozott, hogy ezek valótlan tartalmú nyilatkozatok voltak. Álláspontja szerint, figyelemmel arra, hogy terhelt II. r. vádlott saját maga által is elismerten az eljárás során több alkalommal valótlan tartalmú nyilatkozatot tett, a törvényszéknek a mindvégig következetes vallomást tevő Terhelt2 III. r. vádlott vallomását kellett volna elfogadnia.

[16] Sérelmezte, hogy tévesen állapította meg a törvényszék, hogy Terhelt1 I. r. vádlott rossz anyagi körülmények között élő embereket használt ki, hiszen több tanú is utalt arra, hogy terhelt, illetőleg név megfelelő vagyoni háttérrel rendelkezett.

[17] Álláspontja szerint Terhelt2 III. r. vádlott a szakmai és etikai szabályoknak megfelelően végezte munkáját, a jogszabályi kötelezettségeinek eleget tett, így nem követett el bűncselekményt. Utalt ezzel összefüggésben arra, hogy Terhelt2 III. r. vádlottnak nem volt rálatása arra, hogy volt-e valós gazdasági esemény a számlák mögött. Álláspontja szerint a tényállás nem volt kellően felderítve, az részben ellentétes a beszerzett bizonyítékokkal, részben pedig helytelen ténybeli következtetéseket tartalmaz, az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettségének pedig csupán részben tett eleget. Összességében elsődlegesen a törvényszék ítéletének megváltoztatására és Terhelt2 III. r. vádlott felmentésére tett indítványt, míg másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését indítványozta.

[18] A fellebbezési nyilvános ülésen Terhelt1 I. r. vádlott védője és Terhelt2 III. r. vádlott védője az írásban előterjesztett fellebbezésük indokolásával azonos tartalommal szövegeztak fel.

[19] Terhelt2 III. r. vádlott a fellebbezési nyilvános ülésen kifejtette, hogy nem követett el bűncselekményt és a felmentésére tett indítványt.

[20] Az ügyészség által az eltérő minősítés érdekében bejelentett fellebbezés részben alapos, Terhelt1 I. r. vádlott védője által enyhítés érdekében bejelentett fellebbezés alapos, míg az egyéb irányban bejelentett fellebbezések alaptalanok.

[21] A másodfokú bíróság a fellebbezési eljárásban a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 590. § (1), (2) és (10) bekezdése alapján az elsőfokú ítélet Terhelt1 I. r. és Terhelt2 III. r. vádlottakra vonatkozó részét az azt megelőző bírósági eljárással együtt teljeskörűen felülbírált.

[22] Ennek során azt állapította meg az ítéletábra, hogy eljárási szabályt sértett az elsőfokú bíróság, amikor a 2021. december 15. napján megtartott bírósági tárgyaláson annak

ellenére utasította el Terhelt2 III. r. vádlott védője által előterjesztett valamennyi bizonyítási indítványt, hogy az részben az elsőfokú bíróság által kirendelt szakértő2 szakértő tárgyalásra történő megidézésére irányult.

[23] A Be. 530. § (2) bekezdés b) pontja akként rendelkezik, hogy ha a szakvélemény lényegének ismertetése vagy felolvasása után az ügyész, a vádlott, a védő vagy a sértett a szakértőhöz kérdést kíván feltenni, a tárgyalást el kell napolni és a szakértőt a kitűzött tárgyalásra meg kell idézni. Az elsőfokú bíróság erre figyelemmel eljárási szabályt sértett, amikor a szakértő megidézésére vonatkozó bizonyítási indítványt is elutasította, azonban tekintettel arra, hogy a törvényszék a szakértői vélemény megállapításai közül a tényállás alapjául csupán a cég által benyújtott áfa-bevallások tartalmára vonatkozó megállapítást vette figyelembe (elsőfokú ítélet [77] bekezdés), ezen eljárási szabálysértés a törvényszék által megállapított tényállás megalapozottságát nem érintette és az ítélet érdemi felülbírálatának sem képezte akadályát. Egyebekben az elsőfokú bíróság eljárása során az eljárási szabályokat megtartotta.

[24] Nem osztotta a másodfokú bíróság a védelemnek azt az álláspontját, amely szerint az elsőfokú bíróság a tényállást nem derítette fel a kellő mértékben. Az ítéltábla azt állapította meg, hogy a törvényszék a megfelelő körben és mélységben felvette azt a bizonyítást, amely a releváns tények megállapításához szükséges volt. A lefolytatott bizonyítási eljárás során részben egymást alátámasztó, részben pedig egymásnak ellentmondó bizonyítékok kerültek beszerzésre. Az elsőfokú bíróság bár több esetben összefoglaló jelleggel, de a bizonyítékokat a kellő mértékben értékelési körébe vonta és megfelelően számot adott arról, hogy a tényállást miért Terhelt1 I. r. vádlott és Terhelt2 III. r. vádlott bűnösséget tagadó vallomását elvetve terhelt II. r. vádlott önmagára nézve is terhelő tartalmú vallomása, valamint az eljárás során meghallgatott tanúk túlnyomó részének vallomása és a beszerzett szakértői vélemények és egyéb iratok tartalma alapján állapította meg.

[25] A Be. 167. § (4) bekezdése alapján a bíróság a bizonyítékokat egyenként és összességükben szabadon értékeli, a bizonyítás eredményét az így kialakult meggyőződése alapján állapítja meg. Ebből következően a bizonyítékok értékelése és a tényállás megállapítása az elsőfokú bíróság feladata, amely feladatát önállóan, a vád keretei között végzi el. Az elsőfokú bíróság bizonyítékértékelő tevékenységének kizárólag az képezi korlátját, hogy ezen tevékenységének minden lényeges bizonyítékra kiterjedőnek, iratszerűnek és logikusnak kell lennie.

[26] Az elsőfokú bíróság bizonyítékértékelő tevékenysége alapvetően megfelelt ezeknek a kritériumoknak. Logikus indokát adta annak, hogy miért a cég által elvállalt munkákat ténylegesen elvégző személyek tanúvallomásait fogadta el és mi alapján jutott arra a következtetésre, hogy a cég csupán papíron vont be a munkák elvégzéséhez különböző alvállalkozó cégeket.

[27] Az elsőfokú bíróság által e körben kifejtettek iratszerűek és logikusak voltak.

[28] Az elsőfokú bíróság a bizonyítékok értékelése körében számot adott arról is, hogy miért a papíron alvállalkozó cégek ügyvezetőinek vallomását fogadta el Terhelt2 III. r. vádlott tagadó tartalmú vallomásával szemben és megfelelő indokát adta annak is, hogy mire alapozta azon megállapítását, amely szerint a III. r. vádlott tudomással bírt arról, hogy a cég általa elkészített és benyújtott adóbevallásai valótlan adatokat tartalmaznak.

[29] Mindezekre figyelemmel a másodfokú bíróság nem tartotta indokoltnak további bizonyítás felvételét, ezért Terhelt2 III. r. vádlott védője által előterjesztett további bizonyítási indítványokat elutasította.

[30] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás túlnyomórészt megalapozott. A másodfokú bíróság az ítéletnek a vádlottak személyi körülményeire

vonatkozó részét és a tényállást a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontja alapján a rendelkezésre álló ügyiratok tartalma alapján az alábbiak szerint kiegészítette, illetve helyesbítette.

[31] Terhelt1 I. r. vádlott tekintetében a korábbi elítélések közül mellőzte az ítélet [8] és [9] bekezdésében feltüntetett elítéléseket a Btk. 97. § (2) bekezdése alapján, figyelemmel arra, hogy azokat az I. r. vádlott vonatkozásában a bűnügyi nyilvántartó már nem tartalmazza.

[32] Az ítélet [13] bekezdését kiegészítette azzal, hogy Terhelt2 III. r. vádlott a cég-nél dolgozik könyvelőként (nyomozati iratok 3127. oldal).

[33] Az ítélet [38] bekezdését kiegészítette azzal, hogy a Nemzeti Adó- és Vámhivatal Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Adóigazgatósága a 2015. február 3. napján kelt és 2015. március 24. napján jogerőre emelkedett határozatával a cég adózó terhére áfa adónemben 2013. I-III. negyedéve tekintetében 54.553.000.-Ft adókülönbözetet állapított meg.

[34] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás a fenti kiegészítéssel és helyesbítéssel a felülbírálat alapját képezte. Megjegyzi ezzel kapcsolatban az ítéltábla, hogy nem osztotta a fellebbviteli főügyészség azon álláspontját, amely szerint az elsőfokú ítélet tényállásának további kiegészítése is szükséges, tekintettel arra, hogy a fellebbviteli főügyészség kiegészítésre irányuló indítványai részben olyan megállapításokra vonatkoztak, amelyek nem jelentős tényekre vonatkoztak (cég cégnyilvántartásból történő törlése, valamint a NAV által a készpénzfizetési korlátozások megszegése miatt kiszabott mulasztási bírságra vonatkozó adatok), részben pedig olyan megállapításra irányultak, amely az elsőfokú ítéletben szerepelt (arra történő utalás, hogy Terhelt2 III. r. vádlott a valótlan tartalmú bevallásokat Terhelt1 I. r. vádlott felhívására készítette el és adta be), hiszen ezen megállapításokat az ítélet [15], [18], [26] és [32] bekezdései már tartalmazták.

[35] Figyelemmel arra, hogy az elsőfokú bíróság a fenti kiegészítésekkel és helyesbítéssel megalapozott tényállást állapított meg, így a másodfokú bíróságnak nem volt törvényes lehetősége a bizonyítékok eltérő értékelésére. Ezért a felmentés érdekében bejelentett, lényegét tekintve azonban a bizonyítékok eltérő értékelését célzó fellebbezések eredményre nem vezethettek.

[36] A megalapozott tényállásból a törvényszék helyesen következtetett Terhelt1 I. r. és Terhelt2 III. r. vádlott bűnösségére és az általuk elkövetett bűncselekményeket is túlnyomórészt a törvénynek megfelelően minősítette.

[37] Helyesen járt el a törvényszék, amikor a beszerzett iratok, írásszakértői szakvélemények és tanúvallomások alapján azt a következtetést vonta le, hogy a cég által elvégzett munkák ténylegesen a cég és nem az alvállalkozóként feltüntetett cég1., cég., cég2., avagy cég3 által került elvégzésre. Ebből következően okszerűen állapította meg, hogy az alvállalkozóként feltüntetett cégek tényleges gazdasági tevékenységet nem végeztek, így az általuk a cég felé kiállított számlák fiktívek, azoknak a cég bevallásaiban történő szerepeltetése kizárólag azt a célt szolgálta, hogy a cég adóbefizetési kötelezettségét csökkentse.

[38] Megfelelően indokolta a törvényszék azt az álláspontját is, amely szerint a hosszabb-rövidebb ideig az alvállalkozó cégeknek is könyvelői tevékenységet folytató Terhelt2 III. r. vádlott tudomással bírt arról, hogy a cég felé számlákat kiállító társaságok tényleges gazdasági tevékenységet nem folytatnak, így a III. r. vádlott tudomással bírt arról, hogy a cég általa elkészített és benyújtott bevallásai valótlan adatokat tartalmaznak.

[39] Ami a Terhelt1 I. r. és Terhelt2 III. r. vádlott terhére megállapított költségvetést károsító bűncselekmények minősítését illeti, az ítéltábla nem osztotta a fellebbviteli főügyészség átiratában a költségvetési csalás büntetése tekintetében az elkövetői

alakzatra vonatkozóan kifejtetteket. A költségvetési csalás büntettét ugyanis csak olyan személy követheti el tettesként, akit az adott törvényi tényállásban meghatározott (bevallási, befizetési) kötelezettség terhel. A bevallási, befizetési kötelezettség valamely kft. esetében az ügyvezetőt terheli, így tettesként ezen bűncselekmény elkövetője az érintett kft. ügyvezetője lehet. Amennyiben a bevallás benyújtására olyan személy közreműködésével kerül sor, aki a bevallás valótlanágával tisztában van, de nem rendelkezik a tettesi elkövetéshez szükséges személyes kvalifikáltsággal, úgy ezen személy tettesként nem vonható a költségvetési csalás miatt felelősségre. Mivel azonban a költségvetési csalás elkövetéséhez szándékosan segítséget nyújt, így a Btk. 14. § (2) bekezdés szerinti bűnsegédnek minősül. Ez nem érinti a bevallás benyújtására kötelezett személy magatartásának önálló tettesként történő minősítését, aki a bűnsegéd segítségével valósítja meg a bűncselekményt. Erre figyelemmel nem osztotta az ítéltábla a fellebbviteli főügyészségnek azt az álláspontját, amely szerint a költségvetést károsító cselekményt Terhelt1 I. r. vádlott felbujtóként, míg Terhelt2 III. r. vádlott tettesként követte el.

[40] Tévedett ugyanakkor az elsőfokú bíróság a hamis magánokirat felhasználása vétségével összefüggésben az elkövetői alakzatok meghatározásakor és ezzel kapcsolatban az elsőfokú ítélet jogi indokolásának [88] bekezdése téves álláspontot tükröz. A hamis magánokirat felhasználásának vétségét ugyanis tettesként bárki elkövetheti, ez esetben semmilyen speciális kvalifikáltságra nincsen szükség, így a hamis magánokirat felhasználása vétségét az követi el tettesként, akinek a magatartásával összefüggésben a valótlan tartalmú magánokirat az elkövetői körből kikerül. Jelen esetben az irányadó tényállás alapján ez Terhelt2 III. r. vádlott volt, aki erre figyelemmel tettesként valósította meg a hamis magánokirat felhasználása vétségét, és figyelemmel arra, hogy mindezt Terhelt1 I. r. vádlott felhívására tette, az I. r. vádlott a Btk. 14. § (1) bekezdése szerinti felbujtóként követte el a terhére rótt közbizalom elleni bűncselekményt. Ezért az ítéltábla az I. és III. r. vádlott által elkövetett hamis magánokirat felhasználása vétségét a fentieknek megfelelően minősítette.

[41] Észlelte az ítéltábla, hogy az elsőfokú bíróság bár helyesen minősítette az Terhelt1 I. r. vádlott és Terhelt2 III. r. vádlott által elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségét folytatólagosan elkövetettnek, azonban az ítélet [91] bekezdésében ezzel kapcsolatban kifejtett álláspont téves. A hamis magánokirat felhasználása vétségének rendbelisége a jogviszonyok számához igazodik, a folytatólagos elkövetés pedig – egyéb feltételek mellett – abban az esetben állapítható meg, ha ugyanazon jogviszonyon belül többszöri felhasználásra kerül sor.

[42] A Btk. 6. § (2) bekezdése alapján nem bűnhalmazat, hanem folytatólagosan elkövetett a bűncselekmény, ha az elkövető ugyanolyan bűncselekményt egységes elhatározással, azonos sértett sérelmére, rövid időközönként többször követ el. Jelen esetben tehát a folytatólagosság megállapításának alapja az volt, hogy Terhelt2 III. r. vádlott Terhelt1 I. r. vádlott felhívására rövid időközönként több hamis magánokiratot használt fel a valótlan adatokat tartalmazó adóbevallások benyújtásával.

[43] Nem osztotta az ítéltábla a fellebbviteli főügyészségnek azt az álláspontját, amely szerint a jogi indokolás kiegészítésre szorul az 1/1999. BJE határozatban foglalt azon vizsgálattal összefüggésben, hogy a keretjogszabályt kitöltő jogszabályokban bekövetkezett változás folyamán megszűnt-e a büntetőjogi védelem. Az elsőfokú bíróság ezen kérdéskörrel foglalkozott, és helyesen állapította meg, hogy a büntetőjogi védelem változatlanul fennáll. A büntetőjogi védelem fennállta vonatkozásában nem szükséges valamennyi, a vádlottak által megsértett rendelkezés tételes felsorolása az elkövetéskori és a jelenlegi jogszabályok tükrében.

[44] Ami a büntetés kiszabását illeti, Terhelt1 I. r. és Terhelt2 III. r. vádlottakkal szemben a kiszabható büntetés a halmazati büntetési szabályokra is figyelemmel egyezően 5

évtől 11 évig terjedő szabadságvesztés, így a Btk. 80. § (2) és (3) bekezdése szerint irányadó középérték, ahogyan arra az elsőfokú bíróság ítéletében helyesen utalt, 8 év szabadságvesztés.

[45] Az elsőfokú bíróság által értékelt bűnösségi körülményeket a másodfokú bíróság az alábbiak szerint kiegészítette, illetve helyesbítette. Terhelt1 I. r. és Terhelt2 III. r. vádlott vonatkozásában egyaránt további enyhítő körülményként vette figyelembe, hogy hosszú ideje állnak büntetőeljárás hatálya alatt, további enyhítő körülményként vette figyelembe az ítéltábla az I. r. vádlott tekintetében igazolt betegségeit, míg további súlyosító körülményként értékelte vonatkozásában a közbizalom elleni bűncselekmény tekintetében, hogy azt felbujtóként követte el. A megváltoztatott minősítésre is figyelemmel Terhelt2 III. r. vádlott tekintetében a másodfokú bíróság csak a költségvetési csalás büntetése vonatkozásában vette figyelembe enyhítő körülményként a bűnszegdként való elkövetést.

[46] Az elsőfokú bíróság helyesen járt el, amikor Terhelt1 I. r. és Terhelt2 III. r. vádlott szemben szabadságvesztés büntetést szabott ki, amelynek a végrehajtási fokozata is törvényesen került meghatározásra. Helyesen jutott a törvényszék arra az álláspontra is a szabadságvesztés büntetéssel kapcsolatban, hogy mind Terhelt1 I. r. vádlott, mind Terhelt2 III. r. vádlott vonatkozásában indokolt az ügynevezett enyhítő szakasz alkalmazása, így helyesen járt el, amikor a szabadságvesztés tartamának meghatározása során a Btk. 82. § (1) bekezdés és (2) bekezdés b) pontjában foglaltakat alkalmazta. Ugyanakkor Terhelt1 I. r. vádlott esetében a kiszabott szabadságvesztés tartama még így is eltúlzottan súlyos, az ítéltábla álláspontja szerint az elhúzódo eljárásra, a vagyoni hátránynak a minősítést megalapozó értékhatár alsó határát alig meghaladó összegére, valamint az I. r. vádlott igazolt betegségeire tekintettel a Btk. 82. § (2) bekezdés b) pontja alapján kiszabható legrövidebb tartamú szabadságvesztést is elegendő a büntetési célok eléréséhez, így az I. r. vádlott szabadságvesztését 2 évre enyhítette.

[47] Nem osztotta az ítéltábla a törvényszéknek azt az álláspontját sem, amely szerint Terhelt1 I. r. vádlott vonatkozásában a büntetési célok elérése kizárólag a végrehajtandó szabadságvesztés büntetés kiszabásával érhető el, ezért a másodfokú bíróság a vele szemben kiszabott szabadságvesztés büntetés végrehajtását a Btk. 85. § (1) és (2) bekezdése alapján 5 évre felfüggesztette, és erre figyelemmel az I. r. vádlott közügyektől eltiltását mellőzte.

[48] Mivel a másodfokú bíróság álláspontja szerint – figyelemmel Terhelt1 I. r. vádlott életvitelére, illetve az ellene még folyamatban lévő büntetőeljárásra tekintettel – a szabadságvesztés felfüggesztése próbaidejének eredményes elteltéhez szükséges az I. r. vádlott rendszeres figyelemmel kísérése, ezért a Btk. 69. § (1) bekezdés e) pontja alapján a szabadságvesztés felfüggesztésének próbaidejére az I. r. vádlott pártfogó felügyeletét elrendelte.

[49] Terhelt2 III. r. vádlottal szemben az elsőfokú bíróság arányos tartamban szabta ki a szabadságvesztés büntetést és esetében helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a büntetési célok eléréséhez nem szükséges a szabadságvesztés büntetés végrehajtása. A végrehajtás próbaidőre történő felfüggesztése törvényes és arányos tartamú.

[50] Az elsőfokú bíróság mind Terhelt1 I. r., mind Terhelt2 III. r. vádlott szemben törvényesen és arányos időtartamban alkalmazott foglalkozástól eltiltást is.

[51] Ahogyan azt a fellebbviteli főügyészség átiratában észrevételezte, az elsőfokú bíróság bár végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztés büntetést szabott ki Terhelt2 III. r. vádlottal szemben, elmulasztotta a 8/2015. (IV. 17.) AB határozatban foglaltaknak megfelelően annak vizsgálatát, hogy előzetes mentesítésre érdemes-e. Az ítéltábla ezen vizsgálatot mind Terhelt1 I. r., mind Terhelt2 III. r. vádlott vonatkozásában

elvégezte, és azt állapította meg, hogy az I. és III. r. vádlottak a terhükre megállapított bűncselekmények jellegére és tárgyi súlyára figyelemmel nem érdemesek arra, hogy előzetes mentesítésben részesüljenek.

[52] Az elsőfokú bíróság egyéb rendelkezései törvényesek. Nem tévedett a törvényszék, amikor Terhelt1 I. r. vádlottat terhelő bűnügyi költség összegének megállapítása során az I. r. vádlottat kötelezte a védelmével összefüggésben felmerült bűnügyi költség viselésére azon időpontig, amíg a kormányhivatal részére személyes költségkedvezményt engedélyezett. A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal JN/JSTK/00528-2/2021. sz. határozatában (67. számú utóirat) Terhelt1 I. r. vádlott részére a költségkedvezmény igénybevételét a határozat véglegessé válásától engedélyezte, annak visszaható hatálya nincs. Ezért helyes volt az elsőfokú bíróságnak az a döntése is, amely szerint csupán az ezt követően az I. r. vádlott vonatkozásában felmerült védői díjakra vonatkozóan állapította meg, hogy azokat az állam viseli.

[53] A kifejtettekből következik, hogy az ítéltábla kizárólag az ügyészség által a közbizalom elleni bűncselekmény tekintetében eltérő minősítés érdekében bejelentett fellebbezést, valamint az I. r. vádlott védője által enyhítés érdekében bejelentett fellebbezést ítélte alaposnak, és a törvényszék ítéletének Terhelt1 I. r. és Terhelt2 III. r. vádlottakra vonatkozó részét a Be. 606. § (1) bekezdése alapján a rendelkező részben írtak szerint megváltoztatta. Egyebekben pedig az ítéletet a Be. 605. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta azzal, hogy az I. r. vádlott édesanyjának nevét, lakóhelyének címét és személyazonosító igazolványának számát helyesbítette, míg az értesítési címére történő utalást mint szükségtelent mellőzte. A III. r. vádlott nevének írásmódját, édesanyja nevének írásmódját, valamint lakóhelyének címét helyesbítette, a tartózkodási helyére és értesítési címére történő utalást mint szükségtelent mellőzte.

[54] A másodfokú eljárás során terhelt3 I. r. vádlott kirendelt védőjének díjával összefüggésben felmerült bűnügyi költségről az ítéltábla a Be.613. § (2) bekezdése alapján megállapította, hogy azt az állam viseli.

[55] Az ítéleti elleni fellebbezési jog a Be. 615. §-án alapul.

Szeged, 2023. január 19.

Dr. Mezölaki Erik
a tanács elnöke

Dr. Nagy Erzsébet
előadó bíró

Dr. Halász Edina
bíró

A Szegedi Ítéltábla Bf.II.355/2022/10. számú Ítélete és a Szolnoki Törvényszék 3.B.734/2019/98. számú ítéletének Terhelt1 I. rendű és Terhelt2 III. rendű vádlottakra vonatkozó része a jelen ítéletben foglalt változtatásokkal a mai napon *jogerőre emelkedett*.

Szeged, 2023. január 19.

Dr. Mezölaki Erik

